

Kommunebarometeret 2012

Fusa

År	Totaltabellen		Uten korrigering for inntektsnivå		Korrigert inntekt
	Plass	Endring	Plass	Endring	
2012	16	35	44	47	96
2011	51	19	91	11	
2010	70		102		

Kommunebarometeret utvikles fra år til år. Plasseringene i 2011 og 2010 er korrigert for å være mest mulig sammenliknbare med 2012-barometeret. Korrigert inntekt: Snitt = 100. Korrigert inntekt betyr hvor stor økonomisk handlefrihet kommunen har, gitt utgiftsbehov og ekstrainntekter som eiendomsskatt og utbytte.

Analysen er i hovedsak basert på endelige Kostra-tall for 2011. I de tilfellene kommunen ikke har levert data, eller vi kjenner til at data er rapportert feil, har vi antatt at kommunen er gjennomsnittlig. Rapporten baserer seg i all hovedsak på konserntall.

Legg merke til at rangeringen er etter at det er tatt hensyn til inntektsnivå, mens karakteren for hver enkelt sektor er satt uten hensyn til inntektsnivå.

Samlet karakter og plassering per sektor

	Plassering			Karakter		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Grunnskole (20)	82	18	66	5,0	6,0	5,1
Pleie og omsorg (20)	49	55	48	5,5	5,0	5,5
Barnevern (10)	61	97	89	5,3	4,8	4,8
Barnehage (10)	394	408	416	1,2	1,1	1,0
Helse (7,5)	28	114	118	5,6	3,8	3,8
Sosialhjelp (5)	103	266	170	4,8	3,1	4,1
Kultur (2,5)	178	283	344	3,1	2,4	1,9
Nærmiljø og klima (2,5)	55	315	196	5,4	2,6	3,6
Vann og avløp (2,5)	366	298	278	2,0	2,7	2,9
Saksbehandling (2,5)	397	282	239	1,3	3,3	3,3
Brukerperspektiv (2,5)	112	117	165	4,6	4,2	3,6
Økonomi (10)	273	294	341	2,6	2,4	2,1
Enhetskostnader (5)	299	260	235	3,3	3,8	3,9

Kommunebarometeret er en rangering, ikke en vurdering om tjenesten fortjener stempel god nok eller ei. For en vanlig kommune er det helt naturlig å ha omtrent like mange gode som dårlige plasseringer på tabellene. Der man kommer dårlig ut, kan det likevel være naturlig å tenke at det kan være noe å hente. "Karakterboka" til Fusa er jevnt over meget bra, der viktige sektorer som grunnskole, pleie og omsorg, barnevern og helse plasserer kommunen høyt på tabellen. Barnehage trekker en del ned, men generelt er kommunens profil meget bra. Kombinert med litt lavere korrigert inntekt, som vi justerer noe for i totaltabellen, blir det en meget sterk plassering for kommunen.

De beste i kommunegruppa	2
De beste i fylket.....	3
De kommunen likner mest på.....	3
Grunnskole (20)	4
Pleie og omsorg (20).....	7
Barnevern (10).....	10
Barnehage (10).....	13
Helse (5).....	16
Sosialhjelp (5).....	18
Kultur (5).....	20
Økonomi (10).....	22
Enhetskostnader (5).....	24
Nærmiljø og klima (2,5).....	26
Saksbehandling (2,5).....	28
Vann, avløp og renovasjon (2,5).....	30
Brukerperspektiv (2,5).....	32
Kommunens nøkkeltall målt mot de 5 % beste	34

De beste i kommunegruppa

For mange kommuner er det mest relevant å sammenlikne seg med andre i samme kommunegruppe. Her er en oversikt over hvem som kommer best ut.

Rangering og karakter for hver sektor															
	RANG	GS	PO	BV	BH	HE	KUL	SAK	SOS	ØK	VAR	MIL	ENH	BRUK	
811 Siljan	2	4,8	4,8	6,0	2,5	2,7	2,7	5,3	5,2	5,9	4,6	4,4	4,3	5,2	
111 Hvaler	13	4,0	5,4	5,2	4,5	2,9	2,0	3,3	3,6	2,8	3,3	3,7	4,8	5,5	
1241 Fusa	16	5,0	5,5	5,3	1,2	5,6	3,1	1,3	4,8	2,6	2,0	5,4	3,3	4,6	
239 Hurdal	36	3,3	4,3	5,5	3,8	3,9	1,0	3,4	2,1	5,2	2,4	2,1	6,0	3,6	
728 Lardal	55	4,6	2,2	6,0	2,2	4,1	2,0	4,2	3,6	4,6	1,0	1,6	5,5	4,3	
119 Marker	57	2,5	4,0	6,0	1,0	3,1	4,7	6,0	4,2	3,4	3,2	5,6	5,9	5,1	
714 Hof	79	3,8	3,6	5,2	3,1	3,3	4,3	1,0	2,1	3,7	2,1	6,0	5,6	3,6	
1644 Holtålen	88	4,5	4,4	5,8	4,9	4,9	2,4	3,7	4,3	2,5	2,5	2,8	3,7	3,6	
520 Ringebru	109	2,8	3,6	4,3	3,2	2,9	2,9	6,0	2,9	4,5	3,2	5,3	5,3	6,0	
937 Evje og Hornnes	122	2,5	5,8	3,2	3,1	4,3	2,6	3,5	2,4	4,7	1,2	4,3	4,7	2,3	
1627 Bjugn	143	2,8	5,7	4,9	1,2	3,4	5,6	5,5	4,9	1,2	4,4	3,4	4,8	4,2	
1511 Vanylven	150	3,7	4,8	1,4	4,2	4,1	1,9	4,6	6,0	2,3	1,0	4,6	3,1	4,2	
1517 Hareid	188	4,2	4,5	1,0	3,1	2,4	1,5	4,6	3,6	1,5	4,9	2,7	6,0	3,0	
1744 Overhalla	203	1,8	5,5	2,1	3,8	1,0	2,8	6,0	2,4	2,4	3,6	6,0	5,9	5,1	
817 Drangedal	207	3,4	3,3	4,6	4,1	1,0	2,7	5,2	1,1	2,8	1,0	5,2	4,7	4,7	

GS: Grunnskole. PO: Pleie og omsorg. BV: Barnevern. BH: Barnehage. HE: Helse. KUL: Kultur. SAK: Saksbehandling. SOS: Sosialtjenesten. ØK: Økonomi. VAR: Vann, renovasjon og avløp. MIL: Nærmiljø og klima. ENH: Enhetskostnader. BRUK: Brukerperspektiv.

De beste i fylket

Det kan være store inntektsforskjeller mellom kommuner i ett og samme fylke.

Rangering og karakter for hver sektor

	RANG	GS	PO	BV	BH	HE	KUL	SAK	SOS	ØK	VAR	MIL	ENH	BRUK
1241 Fusa	16	5,0	5,5	5,3	1,2	5,6	3,1	1,3	4,8	2,6	2,0	5,4	3,3	4,6
1234 Granvin	47	6,0	1,5	2,7	6,0	5,5	3,5	5,0	2,9	4,3	1,1	4,1	2,8	1,0
1201 Bergen	72	5,7	3,5	3,7	3,6	3,6	3,6	1,0	1,1	2,8	4,4	3,4	5,2	5,9
1211 Etne	74	3,8	4,5	3,0	3,6	5,2	1,8	5,0	4,5	4,4	2,1	1,5	4,1	4,2
1231 Ullensvang	81	6,0	2,8	3,2	3,1	4,6	3,4	4,1	5,3	3,9	1,6	2,6	1,8	3,8
1266 Masfjorden	84	5,1	4,7	4,8	2,4	5,0	4,4	6,0	4,6	5,6	1,4	3,3	1,7	4,2
1263 Lindås	110	3,3	6,0	4,3	3,7	2,0	1,0	1,2	3,6	3,8	5,1	5,7	2,7	6,0
1238 Kvam	112	5,2	4,3	3,1	2,7	6,0	4,2	4,1	1,0	3,6	2,5	2,2	3,1	4,2
1242 Samnanger	136	4,1	2,9	4,4	5,7	5,5	2,5	1,3	2,3	3,9	1,4	4,1	3,2	3,6
1256 Meland	140	3,3	5,2	4,7	4,2	2,0	1,1	3,8	3,3	1,8	3,0	3,3	4,7	4,6
1216 Sveio	161	3,9	3,1	4,7	1,7	2,8	2,4	3,5	3,7	3,0	4,8	3,8	4,4	3,4
1235 Voss	167	4,9	3,4	2,4	3,5	3,5	2,6	1,4	1,1	2,5	5,2	4,2	5,1	4,9
1233 Ulvik	181	5,5	2,2	1,7	2,3	6,0	5,8	4,0	5,5	6,0	4,5	3,4	3,2	3,4
1243 Os (Hord.)	190	3,9	3,2	2,9	2,5	3,8	1,0	4,8	2,3	2,3	4,4	1,8	3,7	6,0
1246 Fjell	191	3,2	5,8	3,2	2,8	1,7	1,3	3,2	2,1	1,2	3,9	5,8	4,3	4,6

GS: Grunnskole. PO: Pleie og omsorg. BV: Barnevern. BH: Barnehage. HE: Helse. KUL: Kultur. SAK: Saksbehandling. SOS: Sosialtjenesten. ØK: Økonomi. VAR: Vann, renovasjon og avløp. MIL: Nærmiljø og klima. ENH: Enhetskostnader. BRUK: Brukerperspektiv.

De kommunen likner mest på

Kommunal Rapport beregnet i 2011 hvilke kommuner som hadde mest til felles, basert på korrigeret inntekt, folketall, alderssammensetning, geografi og utgiftsbehov. Hensikten er å gi kommunen en alternativ og fleksibel gruppe å sammenlikne seg mot. Basis for sammensetningen er data fra SSB og Kommunaldepartementet, men dette står helt og fullt for Kommunal Rapports regning.

Du kan lese mer om denne måten å sette sammen kommuner på [i denne artikkelen på nett](#).

Rangering og karakter for hver sektor

	RANG	GS	PO	BV	BH	HE	KUL	SAK	SOS	ØK	VAR	MIL	ENH	BRUK
1241 Fusa	16	5,0	5,5	5,3	1,2	5,6	3,1	1,3	4,8	2,6	2,0	5,4	3,3	4,6
1430 Gaular	50	5,8	2,7	3,1	2,7	5,1	1,0	4,3	4,8	3,4	2,9	3,9	5,3	3,6
1211 Etne	74	3,8	4,5	3,0	3,6	5,2	1,8	5,0	4,5	4,4	2,1	1,5	4,1	4,2
1433 Naustdal	149	3,9	3,2	5,8	3,5	2,3	3,4	3,2	5,8	1,9	1,7	2,9	2,3	6,0
1624 Rissa	205	3,9	2,6	4,7	2,8	3,1	4,4	6,0	2,0	2,0	3,0	4,7	4,4	3,9
1718 Leksvik	228	3,8	3,3	4,6	4,3	2,5	2,2	3,5	2,3	1,9	3,0	1,5	3,8	1,0
1431 Jølster	238	5,2	4,5	1,3	1,0	4,8	1,4	1,4	1,9	3,4	1,1	4,8	3,9	1,0
1160 Vindafjord	258	3,6	2,9	2,2	1,9	4,7	1,0	2,7	4,6	4,2	4,5	3,1	4,7	1,5
1557 Gjemnes	326	3,7	1,2	3,3	4,1	5,5	1,7	1,4	4,9	1,1	4,2	2,9	2,5	4,2
631 Flesberg	365	2,3	2,2	3,8	1,3	2,8	2,8	3,8	3,0	3,4	2,7	5,1	4,5	1,0
1112 Lund	399	1,0	3,8	1,0	1,9	3,9	6,0	6,0	4,5	3,1	6,0	3,5	4,2	2,4

Grunnskole (20)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste fire år (15)	47	39	60	5,1	5,5	5,0	41,6	41,7	41,1
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste år (5)	64	15	197	4,9	6,0	3,2	42,0	43,5	39,4
Snitt nasjonale prøver 5. trinn siste fire år (20)	120			4,4			1,99	0,00	0,00
Snitt nasjonale prøver 8. trinn siste fire år (20)	237			2,8			2,98	0,00	0,00
Andel elever som ikke har fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (10)	5	12		6,0	6,0		15	16	0
Antall elever per PC (5)	320	322	175	3,0	2,9	4,4	3,4	3,7	2,8
Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år (5)	80			5,2			103	0	0
Trivsel, 10. trinn, siste fem år (5)	204			4,3			99	0	0
Mobbing, 7. trinn, snitt siste fem år (2,5)	79			5,1			85	0	0
Mobbing, 10. trinn, siste fem år (2,5)	116			4,3			95	0	0
Andel ansatte i SFO uten relevant utdanning (5)	95	141	130	4,6	4,2	4,1	42	51	53
Andel av lærere uten godkjent utdanning (5)	344	248	171	3,4	4,7	5,4	8	4	2

Kommunens rangering

I fylket	8
I kommunegruppa	1

Hva forteller tallene?

Nasjonale prøver og grunnskolepoeng er viktigst. Nasjonale prøver i Fusa er ikke fullt så gode som avgangskarakterene, som over tid har vært meget gode. Kan det for eksempel gjenspeiles bedre på nasjonale prøver på 8. trinn?

Bare 15 prosent av elevene har ikke bestått videregående skole i løpet av fem år, det er helt i norgestoppen. Elevundersøkelsen indikerer et godt miljø, med særlig gode tall på 7. trinn.

Fire av ti ansatte i SFO er uten relevant utdanning, det er bra målt mot resten av landet. Det er en klart negativ utvikling hva gjelder andel lærere uten godkjent utdanning.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer grunnskole

	GS	GS1	GS2	GS3	GS4	GS5	GS6	GS7	GS8	GS9	GS10	GS11	GS12
1241 Fusa	5,0	5,1	4,9	4,4	2,8	6,0	3,0	5,2	4,3	5,1	4,3	4,6	3,4
1441 Selje	5,0	5,1	3,0	2,8	5,1	5,6	4,8	2,9	4,3	1,0	5,2	5,6	4,6
811 Siljan	4,8	4,1	4,5	3,5	4,1	5,6	3,4	5,6	3,7	4,3	3,5	5,3	4,6
728 Lardal	4,6	3,9	4,8	5,2	3,8	1,1	3,6	3,9	5,4	4,0	6,0	4,1	6,0
1644 Holtålen	4,5	6,0	5,8	1,0	4,1		5,5	6,0	6,0	5,1		4,2	5,0
1517 Hareid	4,2	3,0	3,1	4,4	3,0	4,6	2,7	4,8	4,8	4,7	5,3	5,4	5,8
111 Hvaler	4,0	1,9	3,1	3,8	3,5	5,4	4,1	5,2	4,1	4,5	5,9	5,0	5,1
714 Hof	3,8	3,5	2,9	3,3	3,5	4,6	3,0	6,0	3,3	5,4	3,1	2,3	6,0
1511 Vanylven	3,7	4,4	3,2	1,5	4,1	5,3	5,7	2,9	4,3	3,0	2,4	4,6	4,9
817 Drangedal	3,4	1,4	3,2	3,4	3,1	4,7	5,0	5,2	3,5	6,0	1,9	4,7	6,0
239 Hurdal	3,3	3,4	3,5	6,0	1,3	4,2	2,8	5,6	3,9	4,3	1,8	1,0	2,7
1529 Skodje	3,1	2,5	3,0	4,6	1,6	5,0	3,8	2,3	3,3	4,7	2,8	5,4	5,1
622 Krødsherad	3,0	2,0	1,0	4,3	3,0	4,3	5,5	4,1	2,5			1,0	6,0
1627 Bjugn	2,8	3,5	2,6	1,0	3,8	3,2	2,8	4,5	6,0	5,7	6,0	3,5	4,9
520 Ringebu	2,8	1,0	1,0	4,8	2,7	3,3	3,4	5,8	4,3	6,0	4,0	4,5	2,6

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer grunnskole

	GS	GS1	GS2	GS3	GS4	GS5	GS6	GS7	GS8	GS9	GS10	GS11	GS12
1234 Granvin	6,0	5,8	5,6	4,5	6,0		5,8	5,2	5,4	2,8		6,0	5,5
1231 Ullensvang	6,0	4,4	4,2	4,9	5,3	6,0	4,9	4,5	4,3	5,1	5,0	3,8	2,8
1201 Bergen	5,7	4,5	4,2	5,2	4,7	4,4	3,6	4,8	4,5	4,5	4,1	3,3	5,9
1233 Ulvik	5,5	5,5	3,1	6,0	4,3		5,4	2,3	4,5	1,0			5,0
1265 Fedje	5,4	6,0	6,0		6,0		5,0	4,1	2,5	4,3			1,9
1238 Kvam	5,2	4,1	5,1	3,9	4,6	6,0	4,0	5,2	4,1	3,9	4,2	3,4	4,1
1266 Masfjorden	5,1	6,0	6,0		3,2	6,0	4,9	3,1	5,2	1,9	3,6		5,0
1241 Fusa	5,0	5,1	4,9	4,4	2,8	6,0	3,0	5,2	4,3	5,1	4,3	4,6	3,4
1228 Odda	4,9	3,4	2,6	3,7	4,6	5,5	5,2	4,5	4,8	4,5	5,6	3,7	5,2
1235 Voss	4,9	3,4	3,2	5,5	3,8	6,0	2,0	4,5	3,9	4,7	2,7	3,6	4,9
1242 Samnanger	4,1	5,2	3,2	3,4	3,2	4,7	5,6	4,1	3,1	4,0	5,7	1,0	4,9
1216 Sveio	3,9	3,8	4,4	4,3	3,9	4,5	2,5	1,2	2,9	2,9	1,6	4,6	5,7
1243 Os (Hord.)	3,9	3,1	3,0	3,3	3,3	4,9	2,7	4,8	5,0	4,1	3,9	5,1	6,0
1224 Kvinnherad	3,8	2,6	3,4	3,7	4,1	5,0	4,0	3,3	3,7	4,6	4,3	3,8	3,1
1211 Etne	3,8	3,0	3,3	3,6	3,9	5,4	3,1	3,5	2,5	2,2	5,8	3,1	5,6

Øvrige fakta

Hvordan endrer elevtallet seg i framtiden?

Antall innbyggere 6-12 år

	Kommunen	Endring (%)	Endring landet (%)	Vekst mot landet
2011	410			
2015	408	0	4	Lavere vekst
2020	391	-5	15	Lavere vekst
2025	436	6	31	Lavere vekst

Antall innbyggere 13-15 år

	Kommunen	Endring (%)	Endring landet (%)	Vekst mot landet
2011	162			
2015	191	18	-1	Høyere vekst
2020	190	17	3	Høyere vekst
2025	168	4	12	Lavere vekst

Kommunal Rapport bruker SSBs befolkningsframskrivning, alternativet "Høy nasjonal vekst" – som har truffet godt på folkeveksten de siste ti årene.

Pleie og omsorg (20)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Andel årsverk m fagutdanning (30)	128	168	129	4,6	4,0	4,4	77	75	76
Andel på korttidsopphold, i % av bef. over 90 år (10)	143	140	117	3,2	3,3	3,4	19	19	20
Andel plasser (heldøgns-bemannet) % av bef. over 90 år (10)	336	308	294	1,9	2,1	2,2	84	93	102
Snitt tildelte timer i hjemmet, hjemmesykepleie (10)	18	24	15	6,0	5,9	6,0	10,0	9,2	11,0
Snitt tildelte timer i hjemmet, praktisk bistand (5)	279	257	184	2,1	2,2	3,0	4,8	4,9	6,4
Tid m lege og fysioterapi per uke per beboer i sykehjem (20)	144	99	108	3,3	3,8	3,5	0,8	0,8	0,7
Andel plasser i enerom m/eget bad/wc (10)	186	243	181	5,7	5,1	5,3	95,8	88	88
Årsverk pr. mottaker (5)	59	92	133	4,5	4,3		0,57	0,53	0,5

Kommunens rangering

I fylket 5

I kommunegruppa 3

Hva forteller tallene?

Høy andel med fagutdanning er det viktigste nøkkeltallet. Fusa er godt foran landsgjennomsnittet med 23 prosent uten fagutdanning. De beste er nede på 15 prosent, hva skal til for å komme dit?

Andel korttidsplasser målt mot de over 90 år er ganske bra, mens sykehjemsdekningen målt mot samme gruppe faller – i likhet med mange andre steder i landet.

Kommunen er blant de i landet som tildeler mest hjemmesykepleie, mens det er relativt lite praktisk bistand. Samlet tildeles det imidlertid mye tid i hjemmet. Tid med lege og fysioterapeut i sykehjem er bedre enn i de fleste kommuner, men godt etter de beste.

Hvorfor vi bruker 90+ som gruppe: Det er fire ganger så stor sannsynlighet for at en innbygger over 90 er beboer på sykehjem, som en i gruppa 80-84. I tillegg er det aldersgruppa 90+ som de nærmeste årene får kraftig prosentvis vekst framover, i motsetning til gruppa 80+. Derfor måler vi sykehjemsdekning mot 90+. Å måle mot 80+ vil undervurere behovet for plasser med heldøgns omsorg.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer pleie og omsorg

	PO	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8
937 Evje og Hornnes	5,8	6,0	3,7	2,8	2,5	2,6	3,4	5,5	1,9
1627 Bjugn	5,7	4,6	4,4	2,3	3,2	3,3	5,9	2,0	3,8
1241 Fusa	5,5	4,6	3,2	1,9	6,0	2,1	3,3	5,7	4,5
1744 Overhalla	5,5	5,5	2,3	2,8	2,3	1,0	5,0	4,9	1,9
111 Hvaler	5,4	4,1	4,4	3,9	2,7	6,0	3,9	5,1	2,0
1529 Skodje	4,8	2,2		2,3	3,3	6,0	5,4	6,0	5,0
1511 Vanylven	4,8	5,3		2,8	2,2	1,4	3,6	4,9	1,7
811 Siljan	4,8	5,5	4,5	2,3	1,0	1,0	3,1	6,0	1,3
822 Sauherad	4,5	4,3	3,1	1,0	3,8	2,2	3,7	6,0	3,1
1517 Hareid	4,5	5,8	1,6	2,5	4,0	2,3	2,1	5,4	1,2
1644 Holtålen	4,4	6,0	1,8	3,3	3,0	1,1	3,1	2,7	2,3
239 Hurdal	4,3	3,6	2,1	1,9	2,3	2,5	6,0	4,9	1,9
119 Marker	4,0	3,6	5,6	3,4	1,2	2,0	2,8	6,0	2,6
1112 Lund	3,8	5,0	1,6	1,6	1,9	1,0	3,0	5,6	4,5
714 Hof	3,6	3,1	2,6	2,1	1,3	4,7	4,7	6,0	1,9

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer pleie og omsorg

	PO	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8
1252 Modalen	6,0	5,3	6,0	6,0		1,5	6,0	6,0	6,0
1232 Eidfjord	6,0	6,0	4,4	5,3	1,7	1,0	4,5	6,0	2,8
1263 Lindås	6,0	5,8	2,5	2,6	6,0	2,3	2,8	5,5	4,8
1246 Fjell	5,8	4,6	3,1	1,2	4,3	1,8	6,0	5,5	1,7
1241 Fusa	5,5	4,6	3,2	1,9	6,0	2,1	3,3	5,7	4,5
1244 Austevoll	5,3	5,3		3,3	3,2	2,0	2,8	6,0	1,9
1256 Meland	5,2	5,8	1,7	1,7	5,7	1,9	2,2	6,0	3,1
1245 Sund	4,9	5,3	6,0	2,3	1,7	4,4	3,1	2,3	3,1
1266 Masfjorden	4,7	3,6	2,6	3,9	2,0	1,1	5,1	6,0	3,4
1211 Etne	4,5	4,8	2,8	1,6	1,3	3,6	4,3	6,0	1,0
1238 Kvam	4,3	3,6	2,4	1,0	2,7	2,0	6,0	5,0	2,9
1247 Askøy	4,3	2,9	2,5	2,6	6,0	2,0	3,7	6,0	3,9
1259 Øygarden	4,2	3,4	4,5	4,6	2,8	2,5	2,7	6,0	2,8
1224 Kvinnherad	4,1	4,1	2,6	1,6	4,0	3,2	3,2	4,6	4,8
1221 Stord	4,0	3,9	2,5	1,3	4,1	2,6	3,3	6,0	3,8

Øvrige fakta

Hvor mange flere gamle blir det i framtiden?

Antall innbyggere 67-79 år

	Kommunen	Endring (%)	Endring landet (%)	Vekst mot landet
2011	402			
2015	419	4	21	Lavere vekst
2020	508	26	43	Lavere vekst
2025	574	43	60	Lavere vekst

Antall innbyggere 80-84 år

	Kommunen	Endring (%)	Endring landet (%)	Vekst mot landet
2011	101			
2015	120	19	-3	Høyere vekst
2020	108	7	6	Høyere vekst
2025	129	28	38	Lavere vekst

Antall innbyggere 85-89 år

	Kommunen	Endring (%)	Endring landet (%)	Vekst mot landet
2011	82			
2015	60	-27	-4	Lavere vekst
2020	85	4	-3	Høyere vekst
2025	80	-2	10	Lavere vekst

Antall innbyggere 90 år og over

	Kommunen	Endring (%)	Endring landet (%)	Vekst mot landet
2011	54			
2015	58	7	13	Lavere vekst
2020	49	-9	19	Lavere vekst
2025	60	11	26	Lavere vekst

Kommunal Rapport bruker SSBs befolkningsframskrivning, alternativet "Høy nasjonal vekst" – som har truffet godt på folkeveksten de siste ti årene.

Barnevern (10)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd (20)	1	88	242	6,0	5,1	3,8	0	13	31
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år (20)	90	103	105	4,8	4,7	4,8	17	18	17
Andel barn med utarbeidet plan (10)	1	1	74	6,0	6,0	5,6	100	100	93
Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (10)	26	21	34	5,9	6,0	5,8	95	94	92
Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (10)	182	291	288	2,7	2,2	2,3	1 792	1 447	1 338
Stillinger med fagutdanning, per barn 0-17 år (20)	418	419	135	1,0	1,0	2,9	1,9	1,5	3,2
Innført internkontroll (10)	1	1	1	6,0	6,0	6,0	1	1	1

Kommunens rangering

I fylket	2
I kommunegruppa	6

Hva forteller tallene?

Ingen fristbrudd i 2011, det er en god statistikk. Sett over tid har kommunen vært klart bedre enn gjennomsnittet på dette punktet. Alle har utarbeidet plan, det er også bra. Samtidig er bemanningen nærmest dårligst i landet, målt som årsverk per 1.000 barn. Det er også ekstremt få barn som er omfattet av barnevernet. Er det fordi det ikke er flere som trenger bistand, eller er det fordi bemanningen er så lav at barnevernet ikke har mulighet til å hjelpe flere? Det kan ikke dette barometeret gi svaret på.

Kommunen bruker mer enn før på forebygging. Ifølge en rapport fra NIBR kan slik forebygging bidra til at det blir lavere behov for barneverntiltak på sikt.

Nasjonalt har andelen saker som tar lang tid, vært nærmest uendret. Langt flere barn enn tidligere har utarbeidet plan. Kravet for å få god karakter ved det nøkkeltallet, er altså hevet betraktelig.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer barnevern

	BV	BV1	BV2	BV3	BV4	BV5	BV6	BV7	BV8
119 Marker	6,0	6,0	4,5	4,5	5,5	1,7	1,7	6,0	6,0
811 Siljan	6,0	5,7	6,0	6,0	5,2	3,1	3,2	2,6	6,0
728 Lardal	6,0	6,0	6,0	5,5	4,3	1,7	4,2	3,3	6,0
1644 Holtålen	5,8	6,0	5,0	5,4	3,8	2,3	5,9	3,5	6,0
239 Hurdal	5,5	4,9	4,4	4,7	3,4	2,9	2,4	4,9	6,0
1241 Fusa	5,3	6,0	4,8	6,0	5,9	2,7	6,0	1,0	6,0
714 Hof	5,2	4,3	5,1	5,6	4,5	1,1	3,2	4,0	6,0
1111 Sokndal	5,2	5,5	4,9	5,8	5,8	2,5	4,3	1,5	6,0
111 Hvaler	5,2	4,0	5,0	5,3	5,8	2,4	3,4	3,1	6,0
822 Sauherad	5,2	4,7	4,7	3,8	4,0	5,8	3,4	2,6	6,0
137 Våler (Østf.)	4,9	5,1	4,8	4,7	3,6	3,7	4,2	2,4	6,0
1627 Bjugn	4,9	4,8	3,4	5,5	4,9	3,3	3,0	3,3	6,0
817 Drangedal	4,6	5,0	4,4	3,5	4,3	1,5	1,6	3,7	6,0
622 Krødsherad	4,3	4,4	4,3	5,2	5,4	3,3	3,0	3,7	1,0
520 Ringebu	4,3	3,8	4,6	6,0	6,0	1,0	5,6	1,9	6,0

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer barnevern

	BV	BV1	BV2	BV3	BV4	BV5	BV6	BV7	BV8
1264 Austrheim	6,0	6,0	6,0	6,0	5,9	2,2	4,1	2,5	6,0
1241 Fusa	5,3	6,0	4,8	6,0	5,9	2,7	6,0	1,0	6,0
1266 Masfjorden	4,8	4,9	5,5	5,6	3,6	2,5	3,9	4,4	1,0
1259 Øygarden	4,8	5,2	4,6	5,6	3,7	2,4	4,9	2,3	6,0
1216 Sveio	4,7	4,3	4,8	5,2	5,9	1,4	4,4	2,5	6,0
1256 Meland	4,7	4,5	5,1	5,6	5,8	1,0	5,7	2,0	6,0
1242 Samnanger	4,4	4,2	4,4	6,0	6,0	2,1	4,4	3,9	1,0
1263 Lindås	4,3	4,8	4,5	4,3	4,4	2,7	5,6	1,9	6,0
1227 Jondal	3,9		4,8	3,5	4,2	2,2	3,6	2,6	6,0
1245 Sund	3,8	4,5	4,2	5,3	2,6	2,3	4,6	2,0	6,0
1201 Bergen	3,7	3,8	3,5	5,2	5,2	1,9	4,4	2,0	6,0
1231 Ullensvang	3,2	4,2	4,3	2,5	2,4	4,6	4,8	1,3	6,0
1246 Fjell	3,2	3,8	3,8	3,8	5,0	1,2	5,3	1,9	6,0
1221 Stord	3,1	4,6	3,4	3,8	3,9	2,3	5,6	1,1	6,0
1238 Kvam	3,1	2,8	4,0	3,3	2,6	3,5	3,7	2,6	6,0

Øvrige fakta

Hvor mange barn er omfattet av barnevernet, i forhold til resten av landet?

Andel barn med barneverntiltak				
	2011	2010	2009	Snitt 2008-11
Kommunen	1,8	2	2	2,2
Fylket	4,2	4,2	4,0	4,1
Kommunegruppa	6,3	5,8	4,9	5,4
Landet	4,7	4,5	4,3	4,4

Nøkkeltallet er ikke med i utregningen av Kommunebarometeret, for det er ikke gitt hva som er bra; få barn på tiltak kan bety en sviktende tjeneste – eller et godt oppvekstmiljø. Mange barn på tiltak kan bety det omvendte.

Barnehage (10)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent førskolelærerutdanning (25)	330	314	328	3,1	3,5	3,2	73	75	72
Andel assistenter med relevant utdanning (10)	176	194	206	3,4	2,9	2,7	32	30	27
Leke- og oppholdsareal per barn (10)	349	345	393	1,4	1,4	1,1	5	5	4,5
Antall barn per årsverk (25)	208	218	291	2,8	2,6	2,7	6,3	6,4	6,7
Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (5)	289	325	340	2,3	1,9	2,0	11 657	11 836	12 032
Andel ansatte som er menn (5)	270	273	329	2,4	2,4	1,0	3,3	3,3	1,5
Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage (15)	366	383	317	2,0	1,6	2,3	47	31	55
Andel med åpningstid 10 timer eller mer per dag (5)	245	242	241	1,0	1,0	1,0	0	0	0

Kommunens rangering

I fylket	33
I kommunegruppa	23

Hva forteller tallene?

Under tre av fire ledere og styrere har pedagogisk utdanning, det er en lav andel. Nesten hver tredje assistent har til gjengjeld relevant utdanning, her er utviklingen svakt positiv.

Barnehagene er relativt små, mens bemanningen er omtrent som i mediankommunen – den har blitt marginalt bedre de siste årene.

Andelen ledere med pedagogisk utdanning er viktigst, sammen med hvor mange voksne det er per barn. En ny indikator er hvor stor andel av barn med minoritetsspråklig bakgrunn som går i barnehage. Knap halvparten av barna med slik bakgrunn går i barnehagen, andelen har vært lav over tid.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer barnehage

	BH	BH1	BH2	BH3	BH4	BH5	BH6	BH7	BH8
1644 Holtålen	4,9	6,0	6,0	1,0	2,8	2,5	2,6	2,9	6,0
111 Hvaler	4,5	6,0	2,8	3,7	2,2	2,2	4,1	2,9	6,0
1511 Vanylven	4,2	2,2	4,2	3,6	4,6	5,4	3,0	2,9	6,0
622 Krødsherad	4,2	5,0	1,9	2,1	2,4	3,1	2,4	5,4	6,0
1111 Sokndal	4,1	4,1	2,4				3,6	4,5	2,3
817 Drangedal	4,1	6,0	5,3	1,1	1,6	1,9	2,0	3,9	6,0
723 Tjøme	3,8	6,0	2,9	2,5	1,4	1,0	4,6	3,5	6,0
239 Hurdal	3,8	1,4	2,5	3,9	3,8	3,6	5,1	5,4	6,0
1744 Overhalla	3,8	4,8	2,9	1,7	3,6	3,1	2,9	2,6	4,8
520 Ringebu	3,2	4,3	5,3	2,6	2,2	2,8	4,9	2,6	1,4
1517 Hareid	3,1	6,0	3,0	1,5	2,0	1,8	1,0	2,4	6,0
714 Hof	3,1	5,3	4,3	1,5	2,2	1,2	4,2	1,8	4,8
937 Evje og Hornnes	3,1	4,8	5,1	1,9	1,6	3,5	3,5	2,7	4,0
137 Våler (Østf.)	3,1	3,2	3,0	1,8	4,0	2,9	4,5	2,5	4,3
811 Siljan	2,5	3,2	6,0	2,8	3,2	3,3	1,0	1,9	1,0

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer barnehage

	BH	BH1	BH2	BH3	BH4	BH5	BH6	BH7	BH8
1234 Granvin	6,0	6,0	5,1	6,0	4,6	5,6	1,0	4,5	1,0
1252 Modalen	6,0	6,0	2,4	5,7	6,0	6,0	1,0		1,0
1265 Fedje	5,9	6,0	2,7	3,1	5,0	5,3	1,0	2,2	6,0
1242 Samnanger	5,7	6,0	4,0	2,7	4,6	3,7	2,0	3,8	1,0
1232 Eidfjord	5,6	6,0	2,2	4,5	6,0	5,4	1,0	1,0	1,0
1259 Øygarden	5,4	5,7	3,4	4,5	3,6	4,1	1,6	3,4	3,9
1219 Bømlo	4,9	5,1	2,1				2,1	4,5	4,9
1228 Odda	4,8	5,1	4,8	2,6	4,0	3,3	1,4	3,7	1,0
1256 Meland	4,2	5,8	1,9		3,6	2,6	1,6	2,3	3,7
1263 Lindås	3,7	5,3	2,6	1,5	3,6	3,0	2,0	2,7	2,8
1222 Fitjar	3,7	6,0	3,8	2,7	2,6	1,3	2,3	1,9	3,5
1201 Bergen	3,6	5,6	2,4	1,2	3,0	2,0	5,9	2,8	2,0
1211 Etne	3,6	5,5	1,9	1,9	2,2	2,5	3,2	3,5	6,0
1235 Voss	3,5	4,9	2,0	1,7	3,2	3,5	3,8	3,3	1,9
1264 Austrheim	3,5	5,2	5,2	1,6	2,6	3,4	1,0	3,0	1,0

Øvrige fakta

Hvordan endrer barnetallet seg i framtiden?

Utviklingen i barnetallet sier både noe om behovet for flere barnehageplasser, og utviklingen i rammetilskuddet for kommunen. Er veksten større enn landet, kan kommunen isolert vente høyere rammetilskudd knyttet til barnehager. Er veksten lavere enn for landet, vil kommunens rammetilskudd for barnehager vokse saktere enn snittet.

Antall innbyggere 0-5 år

	Kommunen	Endring (%)	Endring landet (%)	Vekst mot landet
2011	271			
2015	279	3	10	Lavere vekst
2020	328	21	29	Lavere vekst
2025	365	35	41	Lavere vekst

Kommunal Rapport bruker SSBs befolkningsframskrivning, alternativet "Høy nasjonal vekst" – som har truffet godt på folkeveksten de siste ti årene.

Helse (7,5)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Andel legeårsverk per 10.000 innb. (15)	242	230	228	2,1	2,2	2,3	10,5	10,4	10,5
Antall innleggelser pr 1.000 innb. (20)	5			6,0			133	0	0
Helsesøstreårsverk pr. 10.000 innb. 0-5 år (10)	60	175		4,3	3,1		109,4	70,1	:
Årsverk psykiatrisk sykepleier pr 10.000 innb. (10)	181	165	149	2,8	2,9	2,9	5,2	5,2	5,2
Diabetesmedisin, per 10.000 innb. (10)	49	66	63	5,3	5,0	5,0	21	21	20
Hjerte/karmedisin, per 10.000 innb. (10)	243	245	226	3,5	3,5	3,7	139	136	131
Snitt listelengde fastleger (5)	10	16	14	6,0	6,0	6,0	449	456	457
Reservekapasitet fastlege (10)	36	50	59	4,0	3,6	3,2	138	132	128
Netto utgifter til forebygging, kroner per innbygger (10)	421	317	411	1,0	1,3	1,0	-90	21	-19

Kommunens rangering

I fylket	6
I kommunegruppa	1

Hva forteller tallene?

Sektoren er ny i Kommunebarometeret i år. Tall for medisinbruk og innleggelser er hentet fra Folkehelseinstituttets statistikker.

Legedekningen er midt på treet, langt bak de beste. Men fastlegelisten er kort, og reservekapasiteten god. Det er svært få innleggelser på sykehus fra Fusa, er det en tilfeldighet – eller kan andre ha noe å lære? Medisinbruken mot diabetes er lav.

Dekningen av helsesøster ble klart bedre det siste året, mens deknningen av psykiatrisk sykepleier er marginalt bedre enn i mediankommunen, langt bak de beste.

Kommunen bruker ingen egne penger på forebygging, ifølge regnskapstallene.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer helse

	HE	HE1	HE2	HE3	HE4	HE5	HE6	HE7	HE8	HE9
1241 Fusa	5,6	2,1	6,0	4,3	2,8	5,3	3,5	6,0	4,0	1,0
1644 Holtålen	4,9	3,6	4,2	2,5	2,7	4,7	5,9	4,7	3,5	1,0
937 Evje og Hornnes	4,3	2,3	5,1	3,1	3,9	4,7	4,5	2,5	1,4	1,8
1511 Vanylven	4,1	4,6	1,6	3,8	2,0	5,0	4,5	5,5	1,4	4,2
728 Lardal	4,1	2,8	4,1	2,5	3,8	4,0	4,6	2,9	1,2	3,7
1112 Lund	3,9	3,0	3,5	2,1	2,7	6,0	5,3	1,8	2,8	1,8
1111 Sokndal	3,9	2,0	5,2	2,6	2,9	3,0	4,7	1,0	3,3	2,6
239 Hurdal	3,9	2,6	5,0	2,9	1,0	3,7	4,7	5,4	1,6	2,5
137 Våler (Østf.)	3,7	2,2	3,7	3,5	1,7	3,0	2,4	3,6	3,1	6,0
1627 Bjugn	3,4	2,4	2,9	2,4	3,2	6,0	4,5	3,3	2,2	1,9
714 Hof	3,3	1,0	3,7	2,5	2,4	4,3	4,3	2,4	1,5	6,0
119 Marker	3,1	2,2	5,3	3,5	2,0	1,3	1,2	3,7	3,9	2,8
723 Tjøme	3,1	1,9	3,3	2,4	3,2	4,3	5,2	3,7	2,0	2,0
111 Hvaler	2,9	1,9	5,0	3,0	2,6	5,0	2,2	2,5	1,7	1,2
520 Ringeby	2,9	2,0	4,3	3,0	1,0	4,0	5,1	2,7	1,4	2,1

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer helse

	HE	HE1	HE2	HE3	HE4	HE5	HE6	HE7	HE8	HE9
1265 Fedje	6,0	6,0	6,0	6,0	1,0	6,0	3,6	2,8	6,0	6,0
1232 Eidfjord	6,0	6,0	4,2	4,1	5,8	3,3	4,1	6,0	6,0	5,0
1233 Ulvik	6,0	6,0	5,7	3,4	5,3	3,7	5,1	6,0	6,0	1,4
1252 Modalen	6,0	6,0	3,0	6,0	6,0	4,0	4,4	6,0	2,1	4,7
1238 Kvam	6,0	2,9	5,9	2,8	1,2	6,0	6,0	3,1	1,6	4,8
1241 Fusa	5,6	2,1	6,0	4,3	2,8	5,3	3,5	6,0	4,0	1,0
1227 Jondal	5,6	5,0	2,9	1,0	6,0	3,7	4,5	6,0	6,0	1,3
1242 Samnanger	5,5	2,4	5,9	2,0	2,4	5,7	4,8	6,0	4,1	1,2
1234 Granvin	5,5	4,4	4,8	6,0	1,0	2,0	2,2	5,9	5,9	2,2
1223 Tysnes	5,5	3,2	4,1	3,5	2,2	6,0	4,5	5,0	3,8	2,7
1211 Etne	5,2	3,9	5,3	2,9	2,8	4,3	2,7	4,9	3,0	2,9
1266 Masfjorden	5,0	4,6	3,8	3,9	6,0	5,3	1,4	4,7	1,6	1,7
1264 Austrheim	4,7	3,5	6,0	2,8	2,2	2,7	2,7	2,8	1,2	5,6
1231 Ullensvang	4,6	3,5	3,0	2,4	3,0	6,0	5,9	4,2	2,7	1,9
1259 Øygarden	4,5	2,0	5,4	5,0	2,3	3,0	4,8	3,0	1,8	2,8

Sosialhjelp (5)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Snitt stønadslengde 18-24 år (25)	13			6,0			1,8	:	:
Snitt stønadslengde 25-66 år (10)	427	398	415	1,0	1,1	1,0	7,1	5,9	6,2
Snitt utbetaling pr. stønadsmåned (10)	273	288	98	2,9	2,6	4,6	6 016	5 539	7 708
Andel som går over 6 måneder på stønad (10)	368	344	368	1,0	1,3	1,0	52	44	53
Andel arbeidsløse i kommunen (10)	254	189	38	3,6	4,0	5,6	2,5	2,4	1,4
Andel mottakere med individuell plan (10)							:	:	:
Andel mottakere som får gjeldsrådgivning (10)	31	72	41	5,4	3,6	4,4	67	44	60
Sosialmottaker per årsverk (10)	17	32	3	6,0	5,9	6,0	11	14	7
Telefontid for brukere, timer per uke (5)	25	30	53	5,7	5,8	5,1	37,5	37,5	37,5

Kommunens rangering

I fylket	6
I kommunegruppa	6

Hva forteller tallene?

Faktorer utenfor kommunens kontroll, som nedlegging av en industribedrift, kan spille inn på tallene. Dette er ikke en sektor kommunen alene kan påvirke. I utgangspunktet gir høyt støttebeløp i kort tid den beste uttellingen i barometeret; det må være bedre å hjelpe skikkelig en kort stund framfor å gjøre folk avhengige av litt sosialstøtte i lang tid.

Arbeidsløsheten er middels i norsk målestokk og stønadstiden er kort for de unge. De over 25 går imidlertid svært lenge på stønad, hva er årsaken til det? Over tid har en svært høy andel av mottakerne gått over seks måneder på stønad. Om kommunen bruker individuell plan, får vi ikke vite. Derimot får to av tre gjeldsrådgivning – det er meget bra. Bemanningen virker også god, med 11 mottakere per årsverk.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer sosialtjenesten

	SOS	SOS1	SOS2	SOS3	SOS4	SOS5	SOS6	SOS7	SOS8	SOS9
1511 Vanylven	6,0	4,8	5,1	3,3		4,5		6,0	5,7	6,0
1441 Selje	5,7	5,1	5,3	5,7		1,7			6,0	5,7
1529 Skodje	5,6	4,9	4,9	3,7	5,1	4,7			3,7	6,0
811 Siljan	5,2	4,9	3,6	4,4	4,3	3,6	3,8	2,5	5,2	5,7
1627 Bjugn	4,9	4,4	5,0	2,4	5,3	2,1			5,9	5,7
1241 Fusa	4,8	6,0	1,0	2,9	1,0	3,6		5,4	6,0	5,7
1112 Lund	4,5	4,1	4,7	3,3	4,4	5,4		1,6	3,5	5,7
138 Hobøl	4,3	3,6	4,1	3,5	4,4	3,4	2,9		5,1	6,0
1644 Holtålen	4,3	5,2	2,3	1,0	3,4	4,3			4,9	5,7
1111 Sokndal	4,2	3,8	4,0	3,2	4,8	4,5		4,9	1,2	5,7
119 Marker	4,2	4,5	3,6	4,5	4,1	3,4			1,6	5,7
728 Lardal	3,6	4,6	1,7	4,4	2,5	4,3	2,0		3,2	5,7
1517 Hareid	3,6	4,5	3,7	3,1	4,7	1,7			1,5	5,7
111 Hvaler	3,6	2,8	3,6	4,2	3,0	4,3			3,9	5,7
723 Tjøme	3,5	3,8	3,9	5,2	4,6	2,9		1,5	1,7	5,7

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer sosialtjenesten

	SOS	SOS1	SOS2	SOS3	SOS4	SOS5	SOS6	SOS7	SOS8	SOS9
1244 Austevoll	6,0	4,0	4,7	4,7	6,0	6,0			4,8	5,7
1232 Eidfjord	5,6	5,3	6,0	1,9		4,5			5,5	5,7
1233 Ulvik	5,5	5,5	5,6	6,0		2,9		1,8	4,2	5,7
1231 Ullensvang	5,3	4,0	4,1	2,7	4,6	5,8		3,6	6,0	5,7
1219 Bømlo	4,9	4,6	3,7	3,6	4,3	4,3	1,5		5,9	5,7
1241 Fusa	4,8	6,0	1,0	2,9	1,0	3,6		5,4	6,0	5,7
1266 Masfjorden	4,6		4,3	3,6	3,5	5,6		3,1	5,8	4,3
1264 Austrheim	4,6	4,1	4,7	3,1	5,3	4,0		4,6	2,0	5,7
1211 Etne	4,5	3,6	3,0	2,9	3,4	5,8			5,8	6,0
1227 Jondal	4,4		3,1	2,0		5,3		5,2	4,9	5,7
1252 Modalen	4,0	4,9	3,3	1,5		6,0			3,3	1,6
1251 Vaksdal	4,0	4,1	4,0	3,5	4,8	4,1			1,0	5,7
1245 Sund	3,9	4,0	3,6	4,3	3,9	3,4		1,1	4,6	5,7
1247 Askøy	3,7	3,4	3,4	4,1	3,8	4,0	1,0		5,0	5,7
1216 Sveio	3,7	2,6	4,6	5,2	4,9	4,0		2,0	2,6	5,7

Kultur (5)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Netto driftsutgifter kultur, andel av totale netto driftsutgifter (20)	337	307	391	1,6	2,1	1,2	2,4	3	2,1
Kommunale driftstilskudd pr lag (10)	52	100	157	4,2	3,2	2,1	42385	29909	19650
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10)	181	50	203	2,1	4,2	2,1	156	435	140
Netto utgift barn og unge (10)	405	393	406	1,0	1,1	1,0	3	19	9
Netto utgift til bibliotek, per innbygger (10)	148	234	231	2,6	2,2	2,3	339	275	274
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10)	81	107	119	4,0	3,6	3,6	6,7	6,2	6,1
Besøk i folkebibliotek per innbygger (5)	48	62	74	4,9	4,3	4,1	6	5,5	5,3
Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole (10)	139	176	204	3,5	3,2	3,0	28,4	24	20,8
Andel på venteliste til musikk- og kulturskole (10)	242	396		4,8	1,6		2,7	9,6	:
Bruk av fritidssentre pr 10.000 barn (5)		299			1,3		:	605	:

Kommunens rangering

I fylket	14
I kommunegruppa	5

Hva forteller tallene?

Andelen av budsjettet som går til kultur er viktigst. Innen kultur er det en særlig sterk sammenheng mellom hvor store inntekter kommunen har, og hvor mye penger som brukes på forskjellige tilbud. Andel elever på venteliste til kultur- og musikk-skole er et tall der kvaliteten er usikker.

2,4 prosent av netto utgifter gikk til kultur i Fusa. Tilskudd til lag ligger høyt, mens det er lave netto utgifter til tiltak for barn og unge – her kan regnskapsføring spille en rolle. Netto utgift til bibliotek per innbygger økte kraftig det siste året, og det er vekst både i besøk og utlån – bra.

Drøyt hver fjerde elev går i musikk- og kulturskolen, mens det samtidig er en marginal venteliste.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer kultur

	KUL	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7	KUL8	KUL9	KUL10
1627 Bjugn	5,6	6,0		6,0	2,5	1,6	2,0	2,3	5,0	6,0	2,9
1112 Lund	6,0	4,4	3,7	1,9	4,0	4,7	6,0	6,0	3,7	6,0	2,8
119 Marker	4,7	2,6	2,1	1,2	5,0	2,4	6,0	6,0	3,0	6,0	6,0
714 Hof	4,3	4,6	5,7	1,7	3,5	3,5	1,8	1,5	6,0	1,0	3,7
817 Drangedal	2,7	2,5	1,8	3,8	3,2	1,4	2,6	2,3	2,2	5,3	2,7
1111 Sokndal	3,1	1,7	2,7	2,7	1,5	1,6	5,4	6,0	2,9	5,8	1,0
1241 Fusa	3,1	1,6	4,2	2,1	1,0	2,6	4,0	4,9	3,5	4,8	
520 Ringebru	2,9	3,6	1,5	1,8	1,7	2,3	3,4	3,6	3,5	3,8	
1744 Overhalla	2,8	1,8	1,6	1,6	3,2	1,8	2,6	3,3	4,2	6,0	3,8
937 Evje og Hornnes	2,6	2,9	4,5	2,7	3,2	1,7	3,0	2,7	2,9	1,2	2,4
631 Flesberg	2,8	1,8	1,9	2,7	1,5	2,8	5,3	5,9	1,0	6,0	1,1
1644 Holtålen	2,4	2,1	2,0	1,8	1,8	2,8	1,1	1,2	4,5	6,0	3,0
723 Tjøme	2,5	2,4	1,3	1,5	4,0	2,3	3,9	2,9	1,6	4,9	2,8
811 Siljan	2,7	1,7	2,2	2,5	1,8	2,3	3,5	3,8	2,2	6,0	
822 Sauherad	2,1	1,9	4,1	1,4	3,2	1,0	1,1	1,3	3,2	5,0	

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer kultur

	KUL	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7	KUL8	KUL9	KUL10
1232 Eidfjord	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	3,2	1,4	1,2	6,0	4,8	4,2
1252 Modalen	6,0	6,0	1,3	2,9	4,8	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	
1228 Odda	6,0	6,0	3,1	4,6	5,4	5,0	3,9	2,8	2,6	4,4	1,8
1233 Ulvik	5,8	6,0	1,1	1,3	4,0	5,4	3,4	2,8	6,0	6,0	2,5
1265 Fedje	4,9	4,9	1,2	1,0	1,6	6,0			4,0	6,0	6,0
1259 Øygarden	4,5	2,7	2,1	4,3	2,8	5,9	3,1	2,8	3,2	6,0	
1238 Kvam	4,2	3,6		1,8	1,7	3,4	3,9	3,5	4,3	5,6	
1264 Austrheim	4,4	3,6	1,6	1,0	5,3	4,0	2,9	3,4	3,1	5,7	5,7
1266 Masfjorden	4,4	3,3	1,0	2,3	1,1	4,4	4,2	4,8	6,0	6,0	
1201 Bergen	3,6	3,7	6,0	2,4	3,7	1,2	3,1	2,5	1,8	4,3	1,2
1227 Jondal	4,1	3,6	1,7	2,2	1,0	3,3	4,3	5,0	6,0	4,5	
1234 Granvin	3,5	2,3	1,0	1,0	2,8	5,7	2,5	2,4	5,6	6,0	2,6
1231 Ullensvang	3,4	3,1	1,5	1,3	3,8	3,9	2,6	2,1	3,8	6,0	1,4
1224 Kvinnherad	2,9	2,0	1,2	3,2	1,9	3,6	3,5	3,4	3,1	5,0	2,9
1241 Fusa	3,1	1,6	4,2	2,1	1,0	2,6	4,0	4,9	3,5	4,8	

Økonomi (10)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Netto driftsresultat (ekskl. premieavvik og momskomp inv.), siste år (10)	301	301	322	2,7	2,5	2,0	-0,9	-1,2	-1,0
Nto driftsres (ekskl. premie-avvik og momskomp inv.), siste fire år (20)	330	296	295	2,2	2,4	2,4	-1,7	-1,5	-1,1
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (10)	237	148	104	1,9	2,7	3,0	3,5	6,4	8,1
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15)	183	213	211	4,0	3,7	3,7	61	65	62
Endring av netto lånegjeld i % av brutto inntekter, siste fire år (10)	146	318	380	4,7	3,0	1,9	-2	13	22
Investeringer, andel av brutto driftsinntekter (10)	116	85	225	5,1	5,5	4,4	7	6	12
Lån som andel av finansiering av investeringer (5)	162	244	217	3,2	2,6	2,7	61	74	67
Ubundet investeringsfond som andel av netto lånegjeld (5)	229	269	360	1,3	1,2	1,0	2	2	0
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter (10)	261	306	305	2,8	2,2	2,2	4,6	4,6	4,4
Lønn som andel av samlede brutto driftsinntekter (5)	412	422	399	1,0	1,0	1,3	68	70	66

Kommunens rangering

I fylket	25
I kommunegruppa	15

Hva forteller tallene?

Netto driftsresultat er justert. Vi har trukket ut premieavvik ettersom det nærmest konsekvent forbedrer resultatet kunstig, samt momskompensasjon på investeringer. Flere av indikatorene viser utvikling over tid. Det kan være særlig viktig å se korrigert netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond i forhold til hverandre. Lønn som andel av utgiftene er tatt med i år, men vektet svært lavt.

Faresignalene er tydelige i Fusa. Et dårlig korrigert netto driftsresultat og et minkende disposisjonsfond er ingen god kombinasjon. Det som gir en viss forbedring fra tidligere er at gjeldsgraden faktisk har sluttet å vokse, og gjelda er ikke veldig høy målt mot resten av Kommune-Norge. Investeringene har vært på et ganske fornuftig nivå de siste to årene, slik bør det nok fortsette en stund til, til kommunen har kontroll på driftsøkonomien.

Netto finans og avdrag tok 4,6 prosent av alle inntekter i fjor, det merkes i en kommune med lavere inntekter enn snittet.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer økonomi

	ØK	ØK1	ØK2	ØK3	ØK4	ØK5	ØK6	ØK7	ØK8	ØK9	ØK10
811 Siljan	5,9	4,8	5,5	3,8	5,4	5,6	4,9	2,9	6,0	4,3	2,1
239 Hurdal	5,2	5,8	4,9	2,8	5,4	4,2	4,4	4,3	1,1	4,3	4,5
937 Evje og Hornnes	4,7	5,1	4,5	4,0	4,7	4,4	2,2	3,2	1,2	6,0	2,9
728 Lardal	4,6	2,8	3,7	6,0	4,8	3,9	2,6	2,3	6,0	5,1	3,0
520 Ringebu	4,5	6,0	4,1	2,4	4,2	5,3	1,7	3,4	1,1	5,6	5,2
622 Krødsherad	4,0	2,9	3,1	1,8	6,0	3,5	5,8	1,0	3,5	4,4	3,4
137 Våler (Østf.)	3,7	2,3	2,8	3,3	4,2	5,2	5,5	5,0	1,2	3,4	3,2
714 Hof	3,7	2,6	2,9	2,8	5,3	3,0	3,7	4,7	2,9	4,4	3,6
119 Marker	3,4	2,8	3,0	1,6	4,0	5,2	5,4	3,6	1,0	3,7	2,8
631 Flesberg	3,4	2,7	1,7	1,4	5,7	4,9	4,7	3,3	1,0	4,2	4,5
138 Hobøl	3,2	2,7	2,6	1,1	4,2	4,9	5,3	2,5	1,6	3,2	4,9
1112 Lund	3,1	2,1	2,7	2,7	5,1	3,4	4,4	2,4	1,2	4,6	1,9
111 Hvaler	2,8	1,0	3,4	2,9	3,0	6,0	4,9	2,0	1,1	1,9	4,0
817 Drangedal	2,8	3,7	2,3	1,7	4,4	4,4	4,0	2,7	1,0	3,0	2,0
1241 Fusa	2,6	2,7	2,2	1,9	4,0	4,7	5,1	3,2	1,3	2,8	1,0

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer økonomi

	ØK	ØK1	ØK2	ØK3	ØK4	ØK5	ØK6	ØK7	ØK8	ØK9	ØK10
1265 Fedje	6,0	4,5	5,5	5,4	5,9	6,0	3,5	4,9	6,0	6,0	1,8
1232 Eidfjord	6,0	6,0	6,0	4,0	6,0	3,1	2,8	6,0	1,0	6,0	6,0
1252 Modalen	6,0	6,0	6,0	3,8	6,0	6,0	6,0	6,0	1,0	3,8	5,1
1233 Ulvik	6,0	6,0	6,0	2,5	6,0	3,3	5,3	5,9	6,0	5,9	4,3
1266 Masfjorden	5,6	3,9	5,9	6,0	5,4	4,8	4,0	4,1	1,8	3,9	1,8
1227 Jondal	4,8	3,8	4,3	3,1	5,0	4,9	5,5	2,7	1,5	4,8	3,4
1259 Øygarden	4,7	6,0	6,0	1,2	3,7	4,7	4,6	3,5	1,1	2,8	4,2
1211 Etne	4,4	4,9	4,8	3,9	4,1	3,3	4,3	1,9	2,6	3,7	3,3
1234 Granvin	4,3	5,0	2,5	2,6	4,4	5,5	4,8	5,4	6,0	2,7	2,4
1244 Austevoll	4,1	5,6	4,0	1,9	4,1	3,8	3,6	3,2	2,0	3,6	6,0
1228 Odda	4,0	4,9	4,2	1,7	4,1	4,0	5,3	3,6	1,1	3,3	3,5
1222 Fitjar	4,0	4,0	4,0	2,2	4,3	5,5	4,0	4,9	1,0	3,0	3,4
1251 Vaksdal	4,0	2,9	3,1	3,8	4,8	4,3	4,7	2,2	5,9	3,8	1,8
1242 Samnanger	3,9	3,5	3,3	2,3	5,0	5,0	4,8	3,8	1,1	3,6	2,9
1231 Ullensvang	3,9	3,2	3,4	3,2	5,0	3,7	4,8	2,9	1,2	4,3	2,8

Enhetskostnader (5)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Hjemmetjeneste (20)	344	310	284	2,5	2,9	3,1	237 274	210 123	192 241
Sykehjemsplass (20)	226	158	133	3,7	4,4	4,7	889 333	810 340	765 440
Grunnskoleundervisning (20)	194	158	191	4,6	4,9	4,7	80 250	73 652	71 703
Barnehage, per time (10)	68	137	61	5,4	4,9	5,4	46	47	42
Sosialtjeneste, pr mottaker (10)	397	426	426	1,1	1,0	1,0	79 524	277 000	277 533
Kommunehelse pr innb (10)	258	252	234	4,4	4,6	4,6	2 696	2 445	2 239
Adm. og styring pr innb (10)	199	153	150	5,1	5,4	5,3	4 149	3 576	3 464

Kommunens rangering

I fylket 18

I kommunegruppa 21

Hva forteller tallene?

Denne indikatoren er først og fremst med for å vise om kommunen er dyr eller rimelig i forhold til sammenliknbare kommuner. I denne sektoren er billig = høy karakter. Det er for eksempel helt naturlig at en kommune med få innbyggere og store avstander, har dyrere hjemmetjeneste enn en tett bebodd kommune i Oslo-området. Samtidig finnes det mange eksempler på store kostnadsforskjeller mellom relativt like kommuner.

I hjemmetjenesten er enhetskostnaden den brutto kostnaden per mottaker. Det går også an å lage et grovt regnestykke for brutto og netto kostnad per time bistand i hjemmet. Ifølge tallene fra Fusa er disse 316 og 231 kroner – gjennomsnittet er 408 og 349 kroner. At hjemmetjenesten er dyr per mottaker ser derfor ut til å henge sammen med at kommunen tildeler mange timer bistand, ikke at tjenesten er dyrt drevet.

Sykehjemsplass har blitt 10 prosent dyrere på ett år, er det noen god forklaring på det? Den samme kostnadsveksten ser vi i grunnskolen. Det er vanskelig å få økonomien på kjøll med slike kostnadsdrivere. Barnehagene er rimelige, sosialtjenesten veldig dyr.

Administrasjon og styring er en vanskelig post å sammenlikne mellom kommunene. Forskjell i regnskapsføring kan spille en vesentlig rolle. I utgangspunktet må det være bra å kostnadsføre så mye som mulig ute på tjenestestedene – for det er først da den reelle kostnaden ved tilbudet framkommer.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer enhetskostnader

	ENH	ENH1	ENH2	ENH3	ENH4	ENH5	ENH6	ENH7
239 Hurdal	6,0	4,4	5,2	5,5	4,8	6,0	5,1	4,7
1517 Hareid	6,0	5,0	4,7	5,3	6,0	4,8	6,0	4,9
119 Marker	5,9	5,2	4,1	5,2	6,0	5,8	4,7	4,5
1744 Overhalla	5,9	5,5	5,0	4,3	5,4	4,7	5,2	5,3
714 Hof	5,6	4,7	4,7	5,4	5,2	3,7	4,5	5,6
728 Lardal	5,5	6,0	4,3	3,6	4,2	5,3	5,9	5,1
520 Ringebu	5,3	4,2	5,9	4,5	2,8	5,5	4,4	5,6
723 Tjøme	5,2	3,7	3,8	5,3	4,8	5,5	5,6	5,4
1627 Bjugn	4,8	3,3	4,9	4,6	4,6	5,1	4,6	5,0
111 Hvaler	4,8	3,9	5,3	3,7	4,4	3,9	5,0	5,7
817 Drangedal	4,7	3,4	4,6	5,2	5,2	4,9	5,0	3,0
937 Evje og Hornnes	4,7	4,9	2,9	5,2	3,4	4,8	5,5	4,6
631 Flesberg	4,5	5,4	2,1	4,7	4,6	5,2	6,0	3,3
137 Våler (Østf.)	4,5		3,2	5,1	5,2	3,8	4,9	6,0
622 Krødsherad	4,4	5,2	3,7	3,1	4,4	5,5	5,0	4,1

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer kultur

	KUL	KUL1	KUL2	KUL3	KUL4	KUL5	KUL6	KUL7
1201 Bergen	5,2	3,2	4,8	5,8	3,6	3,3	6,0	6,0
1235 Voss	5,1	4,5	4,5	4,4	3,4	5,0	5,8	5,5
1256 Meland	4,7	2,9	4,7	5,3	2,8	5,1	5,6	5,3
1244 Austevoll	4,7	3,4	5,5	4,5		4,4	4,4	5,3
1223 Tysnes	4,4	4,6	5,3	1,8	6,0	4,7	4,4	4,6
1216 Sveio	4,4	2,1	4,1	4,7	5,2	5,0	5,3	5,5
1246 Fjell	4,3	4,4	1,6	4,9	4,8	4,6	5,8	5,9
1245 Sund	4,2	5,0	2,0	4,7	4,8	4,0	4,6	5,4
1211 Etne	4,1	3,5	5,2	4,4	4,6	1,0	4,8	5,2
1222 Fitjar	3,9	1,2	4,8	4,4	4,6	4,9	5,6	5,0
1219 Bømlo	3,9	2,6	4,2	5,5		1,0	5,9	5,6
1260 Radøy	3,9	1,4	4,2	4,3	5,2	5,8	4,4	5,3
1251 Vaksdal	3,7	3,5	3,1	3,5	6,0	6,0	3,4	4,4
1243 Os (Hord.)	3,7	3,6	1,2	5,7	3,8	3,5	5,8	6,0
1221 Stord	3,7	1,7	2,8	5,5	4,6	3,6	5,6	6,0

Nærmiljø og klima (2,5)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Energikostnader per kvadratmeter bygg (20)	317	239	218	3,0	3,8	3,7	146	144	118
Samlet byggareal, kvadratmeter per innbygger (10)	155	155	162	5,0	5,0	5,0	5,3	5,2	5,3
Andel dispensasjonssøkn. innvilget for nybygg i strandsonen, minus erstatningsbygg (10)	1	71	1	6,0	3,1	6,0	0	57,62	0
Kommuneplan omfatter mål om å redusere klimagassutslipp (10)	1	1	1	6,0	6,0	6,0	1	1	1
Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder (20)		233	245		1,2	1,2	:	6	6
Syssel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar (10)	343	263	193	1,2	1,3	1,1	8	16	8
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk (10)		322	314		1,0	1,1	:	10	10
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper (10)		253	250		1,1	1,1	:	8	8

Kommunens rangering

I fylket 7

I kommunegruppa 6

Hva forteller tallene?

Indikatoren er svært lavt vektet, delvis fordi vi er usikre på kvaliteten på tallene. Energikostnader og effektiv bygging kan ses som en indikator på den energibelastningen kommunen står for. For øvrig har vi stort sett samlet nøkkeltall som gir et bilde på muligheten for aktivt fritid. Geografi vil ha mye å si for flere av disse nøkkeltallene.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer nærmiljø og klima

	MIL	MIL1	MIL2	MIL3	MIL4	MIL5	MIL6	MIL7	MIL8
1744 Overhalla	6,0	4,7	3,8		6,0	6,0	2,7	1,3	1,8
714 Hof	6,0	4,7	5,0		6,0	6,0	3,1	4,4	2,2
137 Våler (Østf.)	5,9	5,1	4,6		6,0	3,4	1,4	1,5	6,0
822 Sauherad	5,8	4,2	5,7		6,0	5,0	2,1	2,2	2,0
119 Marker	5,6	3,4	4,5		6,0	6,0	1,5	2,6	2,2
1241 Fusa	5,4	3,0	5,0	6,0	6,0		1,2		
520 Ringebu	5,3	4,3	4,6		6,0		1,2		
817 Drangedal	5,2	5,2	5,1				1,0		
631 Flesberg	5,1	4,6	4,2			6,0	1,1	2,7	1,0
1511 Vanylven	4,6	3,1	4,6		6,0		1,2		
622 Krødsherad	4,5	3,3	2,3		6,0	5,1	1,4	2,2	2,7
811 Siljan	4,4	2,8	5,6		6,0	1,4	6,0	2,9	2,3
937 Evje og Hornnes	4,3	3,4	4,2		1,0	5,2	2,8	2,0	3,5
1111 Sokndal	3,8	6,0	3,9		1,0	1,6	6,0	1,8	1,1
111 Hvaler	3,7	5,8	5,5	6,0	1,0	2,3	1,3	1,2	1,0

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer nærmiljø og klima

	MIL	MIL1	MIL2	MIL3	MIL4	MIL5	MIL6	MIL7	MIL8
1260 Radøy	6,0	5,0	5,5	3,8	6,0		1,2		
1224 Kvinnherad	6,0	5,7	4,4		6,0		1,5		
1245 Sund	6,0	6,0	3,5		6,0		1,3		
1246 Fjell	5,8	4,3	5,1	4,7	6,0		1,1		
1232 Eidfjord	5,7	2,0	1,0		6,0	5,6	6,0	6,0	1,8
1263 Lindås	5,7	4,5	5,5		6,0		1,1		
1241 Fusa	5,4	3,0	5,0	6,0	6,0		1,2		
1247 Askøy	5,2	5,3	5,6	2,1	6,0	5,1	1,1	1,0	1,0
1252 Modalen	5,1	5,9	1,0		6,0		1,0		
1264 Austrheim	4,9	3,7	4,6						
1222 Fitjar	4,8	4,1	4,9				2,1		
1227 Jondal	4,5								
1253 Osterøy	4,2	4,4	5,7	1,0	6,0		1,0		1,2
1235 Voss	4,2	5,8	3,8				1,3	1,0	2,3
1242 Samnanger	4,1	4,9	5,0		6,0	1,3	3,2	2,3	1,1

Saksbehandling (2,5)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Saksbehandlingstid, reguleringsplaner (20)	265	187	27	1,0	3,9	5,8	806	297	107
Saksbehandlingstid, oppmålingsforretning (20)	292	310	319	2,7	2,2	2,9	100	100	130
Andel byggesaker med overskredet frist (20)	197	1		5,7	6,0		3,2967	0	0
Behandlingstid, ett-trinns søknader (20)	264	300	300	3,1	2,8	2,8	45	55	55
Behandlingstid, rammesøknader (20)									
Behandlingstid, enkle tiltak (20)	319	239	273	3,1	4,0	3,8	24	20	25

Kommunens rangering

I fylket 29

I kommunegruppa 23

Hva forteller tallene?

Sektoren er lavt vektet, og vi er usikre på kvaliteten på tallene. Nøkkeltallene bør likevel gi en indikasjon på om kommunen er rask eller treg hva gjelder behandling av bygge- og reguleringsaker, som må kunne regnes som noen av de viktigste søknadene som kommer inn. Det finnes ikke publiserte data om for eksempel saksbehandlingstid for PP-tjenesten eller for søknad om sykehjemsplass.

De beste i kommunegruppa

langering samlet - karakterer saksbehandlingstid

	SAK	SAK1	SAK2	SAK3	SAK4	SAK5	SAK6
1744 Overhalla	6,0	4,7	5,4	6,0	4,0	6,0	6,0
119 Marker	6,0	6,0	5,4	6,0	4,3	5,6	5,2
520 Ringebru	6,0	5,4	5,6	6,0	4,9	4,8	4,6
1112 Lund	6,0	5,3	6,0	6,0	6,0	6,0	5,8
1627 Bjugn	5,5		6,0	6,0	5,0	5,3	4,6
811 Siljan	5,3		4,8	6,0	5,4	5,9	5,1
817 Drangedal	5,2	6,0		6,0	4,3	4,2	2,2
1511 Vanylven	4,6	5,4	5,6	1,0	6,0	6,0	
1517 Hareid	4,6	5,6	3,4	5,3	3,7	3,3	3,7
622 Krødsherad	4,3	1,0	6,0	6,0	5,4	5,3	5,5
728 Lardal	4,2		1,7	6,0	6,0	5,6	5,7
1529 Skodje	4,2	4,6	3,9	5,1	4,0	3,7	3,4
1441 Selje	4,1		3,1	5,5	4,9	5,4	4,6
137 Våler (Østf.)	4,1		3,1	4,0	5,8	6,0	6,0
1111 Sokndal	4,0			6,0	4,3	4,8	3,5

De beste i fylket

langering samlet - karakterer saksbehandlingstid

	SAK	SAK1	SAK2	SAK3	SAK4	SAK5	SAK6
1266 Masfjorden	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
1232 Eidfjord	5,1	4,5	4,0	5,7	3,9	5,5	5,1
1228 Odda	5,1	3,8	5,6	6,0	4,3	3,9	4,6
1245 Sund	5,1	5,0	5,0	6,0	2,4	3,5	4,3
1234 Granvin	5,0		5,6	5,6	4,7	4,6	4,9
1211 Etne	5,0	5,0	3,5	6,0		5,5	3,9
1243 Os (Hord.)	4,8	3,0	5,2	6,0	4,8	5,0	4,9
1260 Radøy	4,4	3,6	4,5	5,6	4,9	4,8	3,5
1238 Kvam	4,1	3,7	4,3	4,7	4,9	4,7	3,9
1231 Ullensvang	4,1			5,5	5,2	4,5	4,5
1233 Ulvik	4,0		4,8	4,3	4,6	5,2	3,7
1256 Meland	3,8	2,4	4,0	6,0	5,0	4,5	4,6
1221 Stord	3,7	4,8	4,1	4,5	3,1	2,5	3,7
1216 Sveio	3,5	2,0	3,0	6,0	5,2	5,4	4,9
1246 Fjell	3,2	2,3	2,3	5,9	5,4	5,0	5,2

Vann, avløp og renovasjon (2,5)

	Plassering			Karakter			Verdi		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Årsgebyr, renovasjon, avløp og vann (20)	247	298	320	3,3	2,6	2,5	9 198	9 689	9 512
Snitt vannforbruk per tilknyttet innbygger (10)	262	285	174	2,0	3,0	3,9	433	402	277
Vannlekkasje per meter ledning per år (10)	128	148	92	5,0	5,2	5,4	2,9	2,7	1,9
Andel fornyet vannledningsnett siste fire år (10)	267	259		1,0	1,0		0,0	0,0	:
Beregnet snittalder for vannledningsnett (10)	128	108	94	4,1	4,4	4,6	26	25	24
Andel fornyet ledningsnett siste fire år, avløp (10)	235		231	1,0		1,0	0,0	:	0,0
Beregnet snittalder for spillvannnett (10)	146		148	4,1		4,2	27	:	23
Husholdningsavfall per innbygger (10)	151	125	132	4,1	4,7	3,9	392	363	362
Andel husholdningsavfall utsortert (10)	315	297	356	2,3	3,0	2,3	41	43	39

Kommunens rangering

I fylket	28
I kommunegruppa	19

Hva forteller tallene?

Sektoren er ny i Kommunebarometeret, og gir et inntrykk av tilstanden innenfor de viktigste selvkostområdene. Hvis årsgebyrene er høye, lite avfall blir sortert, lekkasjene er mange og ledningsnettet ikke blir fornyet, vil det gi et bilde av at kommunen kan forbedre seg. Beregnet snittalder er et usikkert tall, først og fremst i de kommunene der mye av nettet har ukjent alder.

De beste i kommunegruppa

Rangering samlet - karakterer vann, avløp og renovasjon

	VAR	VAR1	VAR2	VAR3	VAR4	VAR5	VAR6	VAR7	VAR8	VAR9
1112 Lund	6,0	4,9			2,7	5,1	6,0	4,0	5,5	3,0
1517 Hareid	4,9	3,4	5,4	4,8	2,2	4,0	5,1	3,6	2,0	5,4
1441 Selje	4,6	3,8	4,4	5,0	1,6	4,5	1,0	4,4	5,4	4,5
811 Siljan	4,6	4,7	5,6	5,7	1,2	3,6	1,0	2,2	6,0	3,5
1627 Bjugn	4,4	4,0		6,0	3,0	4,3			3,8	2,1
137 Våler (Østf.)	4,3							6,0	3,9	2,9
1111 Sokndal	3,7	2,3	1,3	5,7	1,0	4,9		5,9	4,2	4,4
1744 Overhalla	3,6	4,0	2,6	5,9	1,3	4,5	1,0	2,2	6,0	3,8
138 Hobøl	3,3	3,2						3,2	3,7	3,4
111 Hvaler	3,3	2,4	3,8	6,0	1,0	6,0	1,0	6,0	1,0	4,5
119 Marker	3,2	4,4			2,4	3,2	3,8	1,8	3,7	3,4
520 Ringebu	3,2	3,7			1,3	4,5	1,1	4,8	3,9	3,9
723 Tjøme	3,1	2,4	3,4	5,0	2,1	1,2	3,1	6,0	1,9	6,0
631 Flesberg	2,7	2,2	4,7	5,5	1,8	2,9	1,8	4,6	5,2	1,4
1644 Holtålen	2,5	3,5			1,0	4,3		2,2	4,6	2,0

De beste i fylket

Rangering samlet - karakterer vann, avløp og renovasjon

	VAR	VAR1	VAR2	VAR3	VAR4	VAR5	VAR6	VAR7	VAR8	VAR9
1232 Eidfjord	6,0	5,3			6,0	4,3	1,0	6,0	5,0	3,0
1235 Voss	5,2	3,6			6,0	4,5	2,6	5,2	4,7	3,0
1263 Lindås	5,1	4,5	4,1	5,3	1,3	4,5		5,1	2,6	4,4
1216 Sveio	4,8	4,9	2,8	6,0	1,0	4,7		4,5	3,6	2,9
1221 Stord	4,6	3,6	5,1	3,2	2,8	5,6	2,3	5,7	3,5	2,9
1247 Askøy	4,5	4,5	3,6				4,0	4,5	4,2	2,3
1233 Ulvik	4,5	5,6	4,1	5,0	1,0	6,0	1,0	2,2	4,5	3,0
1253 Osterøy	4,5	4,3	5,2	4,6	1,5	4,7			4,1	2,3
1243 Os (Hord.)	4,4	5,6	4,9	1,1	1,2	4,5		4,6	4,2	2,3
1201 Bergen	4,4	5,9	5,5	1,0	1,9	1,9	5,5	3,6	4,1	2,3
1227 Jondal	4,2	3,7	4,8	6,0	1,0	2,9			4,9	3,0
1246 Fjell	3,9	2,5	5,2	2,0	3,5	6,0	2,7	4,2	3,4	4,3
1223 Tysnes	3,8							4,9	3,4	2,9
1259 Øygarden	3,8	3,7	2,2	5,2	2,5	4,3				
1260 Radøy	3,6	3,4			4,4	4,3		2,2	2,5	4,4

Brukerperspektiv (2,5)

	Plassering			Karakter		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010
PO Institusjon (20)	1	1	1	6,0	6,0	6,0
PO Hjemmetjenesten (20)	1	1	1	6,0	6,0	6,0
Barnevern I - faktisk und. (20)	122	122	137	1,0	1,0	1,0
Barnevern II - system (20)	208	198	192	1,0	1,0	1,0
Sosialtjenesten (20)	8	30	104	4,5	3,0	1,0

Kommunens rangering

I fylket	11
I kommunegruppa	8

Hva forteller tallene?

Denne indikatoren teller svært lite samlet i Kommunebarometeret. Den er imidlertid med for å understreke betydningen av at kommunene faktisk har systemer og spør sine innbyggere om hvordan tjenestetilbudet oppleves.

For å skille mellom kommunene har vi brukt de tre siste årene som basis: Kommuner som har hatt brukerundersøkelse i tre av tre år kommer foran de som har hatt undersøkelse i ett av tre år. Tallene fra SSB har en svakhet innen pleie og omsorg. Her finnes kun informasjon om hvorvidt kommunen har *system* for brukerundersøkelser, ikke om de faktisk er gjennomført. I barnevernet spørres det både om kommunen har system for, og bruker, spørreundersøkelser.

De beste i kommunegruppa

		Rangering samlet - karakterer brukerperspektiv					
		BRUK	BRUK1	BRUK2	BRUK3	BRUK4	BRUK5
520	Ringebu	6,0	6,0	6,0	3,0	6,0	3,0
111	Hvaler	5,5	6,0	6,0	1,0	6,0	3,0
811	Siljan	5,2	3,0	3,0	6,0	6,0	3,0
1744	Overhalla	5,1	6,0	6,0	3,0	1,0	4,5
119	Marker	5,1	6,0	6,0	3,0	4,5	1,0
723	Tjøme	4,7	6,0	6,0	1,0	3,0	3,0
817	Drangedal	4,7	6,0	6,0	1,0	3,0	3,0
1241	Fusa	4,6	6,0	6,0	1,0	1,0	4,5
728	Lardal	4,3	3,0	4,5	1,0	4,5	4,5
1627	Bjugn	4,2	6,0	6,0	1,0	1,0	3,0
622	Krødsherad	4,2	6,0	6,0	1,0	1,0	3,0
1511	Vanylven	4,2	6,0	6,0	1,0	1,0	3,0
138	Hobøl	3,8	4,5	4,5	1,0	4,5	1,0
1441	Selje	3,6	6,0	6,0	1,0	1,0	1,0
1644	Holtålen	3,6	6,0	6,0	1,0	1,0	1,0

De beste i fylket

Utgangspunkt - karakterer brukerperspektiv

		BRUK	BRUK1	BRUK2	BRUK3	BRUK4	BRUK5
1243	Os (Hord.)	6,0	6,0	6,0	3,0	6,0	6,0
1263	Lindås	6,0	6,0	6,0	3,0	6,0	3,0
1201	Bergen	5,9	6,0	6,0	1,0	6,0	4,5
1259	Øygarden	5,6	4,5	4,5	3,0	4,5	6,0
1260	Radøy	5,1	6,0	6,0	3,0	4,5	1,0
1235	Voss	4,9	6,0	6,0	1,0	6,0	1,0
1221	Stord	4,9	6,0	6,0	1,0	6,0	1,0
1228	Odda	4,9	6,0	6,0	1,0	6,0	1,0
1224	Kvinnherad	4,7	4,5	4,5	1,0	4,5	4,5
1247	Askøy	4,7	6,0	6,0	1,0	3,0	3,0
1241	Fusa	4,6	6,0	6,0	1,0	1,0	4,5
1246	Fjell	4,6	6,0	6,0	1,0	1,0	4,5
1256	Meland	4,6	6,0	6,0	1,0	1,0	4,5
1253	Osterøy	4,2	6,0	6,0	1,0	1,0	3,0
1227	Jondal	4,2	4,5	4,5	1,0	6,0	1,0

Kommunens nøkkeltall målt mot de 5 % beste

Grunnskole	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste fire år	42,6	41,6	47
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng siste år	43,5	42,0	64
Snitt nasjonale prøver 5. trinn siste fire år	2,10	1,99	120
Snitt nasjonale prøver 8. trinn siste fire år	3,29	2,98	237
Andel elever som ikke har bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år	14	15	5
Antall elever per PC	1,4	3,4	320
Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år (over 100 = bra)	107	99	204
Trivsel, 10. trinn, siste fem år (over 100 = bra)	107	103	80
Mobbing, 7. trinn, snitt siste fem år (under 100 = bra)	65	85	116
Mobbing, 10. trinn, siste fem år (under 100 = bra)	58	95	79
Andel ansatte i SFO uten relevant utdanning	21	42	95
Andel av lærere uten godkjent utdanning	0	8	344
Pleie og omsorg	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Andel årsverk m fagutdanning	83	77	128
Andel på korttidsopphold, i % av bef. over 90	42	19	143
Andel plasser (heldøgnsbemannet) % av bef. over 90	224	84	336
Snitt tildelte timer i hjemmet, hjemmesykepleie	9,3	10,0	18
Snitt tildelte timer i hjemmet, praktisk bistand	16,2	4,8	279
Tid m lege og fysioterapi per uke per beboer i sykehjem	1,3	0,8	144
Andel plasser i enerom m/eget bad/wc	100	95,8	186
Årsverk pr. mottaker	0,67	0,57	59
Barnevern	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd	0	0	1
Andel undersøkelser m behandlingstid over 3 mnd, snitt siste fire år	5	17	90
Andel barn med utarbeidet plan	100	100	1
Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år	96	95	26
Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste	3 151	1 792	182
Stillinger med fagutdanning, per barn 0-17 år	6,16	1,9	418
Innført internkontroll	0	1	1
Barnehage	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent førskolelærerutdanning	100	73	330
Andel assistenter med relevant utdanning	60	32	176
Leke- og oppholdsareal per barn	10,8	5,0	349
Antall barn per årsverk	4,7	6,3	208
Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	8 365	11 657	289
Andel ansatte som er menn	12	3	270
Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage	133,56	46,7	366
Andel med åpningstid 10 timer eller mer per dag	100	0	245

Helse	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Andel legeårsverk per 10.000 innb.	22	11	242
Antall innleggelser pr 1000 innb.	116	133	5
Helsesøstreårsverk pr. innbygger 0-5 år	168,1	109,4	60
Årsverk psykiatrisk sykepleier pr innbygger	14,7	5,2	181
Diabetesmedisin, per 10.000 innbyggere	19	21	49
Hjerte/karmedisin, per 10.000 innbyggere	114	139	243
Snitt listelengde fastleger	524	449	10
Reservekapasitet fastlege	165	138	36
Netto utgifter til forebygging, kroner per innbygger	513	-90	421
Kultur	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Netto driftsutgifter kultur, andel av totale netto driftsutgifter	6,6	2,4	337
Kommunale driftstilskudd pr lag	64 365	42 385	52
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	705	156	181
Netto utgift barn og unge	394	3	405
Netto utgift til bibliotek, per innbygger	687	339	148
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	9,8	6,7	81
Besøk i folkebibliotek per innbygger	7,3	6,0	48
Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole	57	28	139
Andel på venteliste til musikk- og kulturskole	0	3	242
Bruk av fritidssentre	10 583	:	
Saksbehandling	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Saksbehandlingstid, reguleringsplaner	63	806	265
Saksbehandlingstid, oppmålingsforretning	20	100	292
Andel byggesaker med overskredet frist	0	3	197
Behandlingstid, ett-trinns søknader	6	45	264
Behandlingstid, rammesøknader	4	35	227
Behandlingstid, enkle tiltak	5	24	319
Sosialtjenesten	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Snitt stønadslengde 18-24 år	1,8	1,8	13
Snitt stønadslengde 25-66 år	2,2	7,1	427
Snitt utbetaling pr. stønadsmåned	9 587	6 016	273
Andel som går over 6 måneder på stønad	11	52	368
Andel arbeidsløse i kommunen	1,2	2,5	254
Andel mottakere med individuell plan	16	:	
Andel mottakere som får gjeldsrådgivning	76	67	31
Sosialmottaker per årsverk	10,8	10,5	17
Telefontid for brukere, timer per uke	38,0	37,5	25

Økonomi	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Netto driftsresultat (ekskl. premieavvik og momskomp inv.), siste år	6,1	-0,9	301
Nto driftsres (ekskl. premieavvik og momskomp inv.), siste fire år	4,9	-1,7	330
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	19	4	237
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	29	61	183
Endring av netto lånegjeld i % av brutto inntekter, siste fire år	-14	-2	146
Samlede investeringer, andel av samlede brutto driftsinntekter, siste fire år	3,2	7,0	116
Lån som andel av finansiering av investeringer, siste fire år	1	61	162
Ubundet investeringsfond som andel av netto lånegjeld	40	2	229
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	-0,5	4,6	261
Lønn som andel av samlede brutto driftsinntekter	53	68	412
Vann, avløp og renovasjon	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Årsgebyr, renovasjon, avløp og vann	5 721	9 198	247
Snitt vannforbruk per tilknyttet innbygger	120	433	262
Vannlekkasje per meter ledning per år	0	3	128
Andel fornyet vannledningsnett siste fire år	2,3	0,0	267
Beregnet snittalder for vannledningsnett	16	26	128
Andel fornyet ledningsnett siste fire år, avløp	1,5	0,0	235
Beregnet snittalder for spillvannsnett	13	27	146
Husholdningsavfall per innbygger	285	392	151
Andel husholdningsavfall utsortert	71	41	315
Nærmiljø og klima	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Energikostnader per kvadratmeter bygg	74	146	317
Samlet byggareal, kvadratmeter per innbygger	3,8	5,3	155
Andel dispensasjonssøkn. innvilget for nybygg i strandsonen, minus erstatningsbygg	0	0	1
Kommuneplan omfatter mål om å redusere klimagassutslipp	0	1	1
Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder	136	:	
Sykel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar	266	8	343
Turstier og løyper tilrettelagt for sommerbruk	1 093	:	
Samlet lengde maskinpreparerte skiløyper	300	:	
Enhetskostnader	Beste 5 %	Kommunen	Rang
Hjemmetjeneste - brutto utgift per mottaker	96 027	237 274	344
Sykehjem - brutto utgift per mottaker	686 494	889 333	226
Grunnskole - netto driftsutgifter per elev	64 985	80 250	194
Barnehage - brutto utgifter per oppholdstime	43	46	68
Sosialtjeneste - driftsutgifter per mottaker	11 021	79 524	397
Kommunehelse - netto utgifter per innbygger	1 514	2 696	258
Administrasjon og styring - netto utgifter per innbygger	2 610	4 149	199

Generelt om Kommunebarometeret

Barometeret er utarbeidet av Kommunal Rapport. Hensikten er å gi et oversiktlig *bilde* av hvordan kommunens nøkkeltall er, i forhold til resten av Kommune-Norge.

Målgruppe: Først og fremst lokalpolitikere i kommunestyret. Målet er at politikere kan bruke barometeret som en veileder til hvilke områder det kan være verdt å konsentrere seg om.

Kvalitet på rapportering: I all hovedsak er det kommunene selv som rapporterer tallene. Vi får ikke kontrollert om disse stemmer, men vi har i noen tilfeller manuelt fjernet åpenbart gale tall. Hvis kommunen ikke er nøye med rapporteringen, vil den imidlertid heller ikke ha utbytte av å sammenlikne seg med andre.

Der kommunen mangler tall: I alle tilfeller der kommunen mangler tall, har vi antatt at kommunen er gjennomsnittlig. Hensikten er å få med alle i barometeret.

Justering for korrigert inntekt: Karakterene for hvert nøkkeltall er multiplisert med nøkkeltallets vekt. Summen er deretter justert for korrigert inntekt (KI). Alle med KI over 200 (Bykle, Modalen, Eidfjord og Sirdal) er satt til $KI = 200$ – ellers ville det være umulig for de rikeste kommunene å havne annet sted enn nederst på totaltabellen. KI deles litt for enkelt framstilt med 5, og dette produktet multipliseres så med summen av nøkkeltallene. *Formel:* $1 + ((KI-1)/5) = \text{Justert KI}$

Karakterfordeling: 1,0 er dårligst, 6,0 er best. De 5 % med best verdi på nøkkeltallet, får karakteren 6,0. De 5 % med dårligst verdi, får 1,0. Kommuner med verdi mellom 1 og 6 får karakter ut fra hvor nær de er de beste. På et nøkkeltall kan det derfor vært svært mange med karakteren 5,0 eller bedre – for andre nøkkeltall kan det være et stort sprang fra de beste til de nest beste. Karakteren gir dermed uttrykk for hvor god prestasjonen er, den indikerer ikke bare hvor på resultatlista kommunen befinner seg.

Kilder: I hovedsak SSB, endelige Kostra-tall 2011.

Unntak:

- Medisinbruk og antall innleggelser per 1.000 innbyggere; tallene er fra 2010 og kilden er Folkehelseinstituttet.
- Gjennomsnitt nasjonale prøver. Kilde er Utdanningsdirektoratet, årlige datasett spesielt bestilt av Kommunal Rapport.
- Trivsel og mobbing, 7. og 10. trinn. Kilde er fra Utdanningsdirektoratet, elevundersøkelsen.
- Andel elever som har gjennomført videregående. Kilde er Folkehelseinstituttets kommunedatabase.
- Korrigert inntekt: Kommuneproposisjonen 2013, inkludert utbytte, eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter.